

Анекс към техническата бележка на Междуведомствената работна група относно
ЗАКРИЛА НА ДЕЦАТА ПО ВРЕМЕ НА ПАНДЕМИЯТА КОВИД -19:
ДЕЦА И АЛТЕРНАТИВНА ГРИЖА

Ключови подходи на реакция

Източник: Save the Children

ВЪВЕДЕНИЕ

Този придружаващ документ към Техническата бележка на Междуведомствената агенция относно Закрила на детето по време на пандемията КОВИД -19: Деца и алтернативна грижа [Protection of Children during the COVID-19 Pandemic: Children and Alternative Care](#) предоставя полезни съвети за насърчаване участието на всички заинтересовани страни, което е от ключово значение, за да не бъдат прекъснати услугите за деца. В системата за закрита участват широк кръг от заинтересовани групи, вкл. деца, младежи, семейства, правителства, граждански сектор, донори и други. Този документ очертава ключови подходи за реакция, а именно:

- Ангажиране на деца, семейства, настойници и общности, вкл. и религиозни лидери. [Engaging children, families, guardians and communities, including faith leaders](#)
- Работа с всички сектори и правителства [Working across sectors and with governments](#)
- Ангажиране на донорите [Engaging with donors](#)

1. РАБОТА С ДЕЦА, МЛАДЕЖИ, СЕМЕЙСТВА И ОБЩНОСТИ

Ангажиране на деца и младежи ¹	
Превенция	Реакция
• Информацията за вируса трябва да бъде предоставена по подходящ за възрастта на децата и младежите начин, във формат и на език, които са лесно достъпни и разбираеми за децата. • Децата и младежите трябва да бъдат въвлечени в зависимост от възрастта им в създаване на политики относно изолацията поради болест. • Децата трябва да бъдат активирани и овластени: ➤ Да обсъждат страховете и разбирането си за КОВИД – 19 със семействата си, доверени възрастни или социален работник, където това е подходящо. ➤ Да обсъждат тревогите си относно настоящата ситуация в живота си ➤ Да обсъждат начини за контакти като изключат посещенията в дома или ако персоналните посещения са вече невъзможни ➤ Да идентифицират рисковете за общността и потърсят решения от тяхната гледна точка ➤ Да идентифицират подкрепящи хора или групи в семействата си или общността, както и това как да направят контакт с някого, ако се нуждаят от помощ. ➤ Да учат другите как да се предпазват от разпространение на КОВИД-19. ➤ Да помагат при преразглеждане на критериите за селектиране на приемни родители или алтернативни доставчици на грижа ➤ Да идентифицират други уязвими деца в тяхната общност, които имат нужда от подкрепа ➤ Да укрепят съществуващите способности на общността да се вслушва в гласа на децата и младите хора, и особено най-уязвимите	• Създаване на механизми за проследяване на децата (дистанционно или с подходящи предпазни мерки) • Намиране на подходящи начини за обгрижване на деца, чийто родители са заболели или починали по време на периода на изолация. • Подкрепа на деца и техните семейства за участие при вземане на решения, които ги засягат, вкл. организиране на индивидуална грижа и настаняване в алтернативна услуга • Споделяне на информация с връстници за съществуващи механизми като горещи телефонни линии. • Създаване на механизъм за комуникация в отговор на жалби и оплаквания, до който трябва да имат достъп децата и младежите по време на кризата. • За деца и младежи, които използват онлайн платформи, трябва да се обсъждат рисковете и безопасността при използване на Интернет. Освен това не всички деца и семейства имат достъп до Интернет. • Децата трябва да бъдат насърчавани (освен описаното в колоната за Превенция): ➤ Да търсят подкрепа в общността чрез телефон или на дистанция ➤ Да се свързват със социален работник, ако се тревожат за своята безопасност или тази на други хора

- 1 a) [Helping Children Cope with Coronavirus and Uncertainty](#)
 b) [Talking to Children About COVID-19 \(Coronavirus\): A Parent Resource](#)
 c) [How to speak to your child about the coronavirus](#)
 d) [Relaxation Activities to Do at Home with Kids](#)
 e) [Coronavirus and Kids: Resources from Save the Children](#)

Ангажиране на обгрижващи лица (вкл. приемни родители и близки роднини)²	
Превенция	Реакция
• Обгрижващите лица трябва да бъдат обучени: ➤ Относно КОВИД-19 (вкл. подходящи предпазни мерки, както и отхвърляне на дезинформация/ слухове). ➤ Предоставяне на психологическа подкрепа. ➤ Налични услуги и начини за насочване към тях. ➤ Относно налична подкрепа в общността ➤ Какво да се направи, ако член на семейството проявява признаци на заболяване от вируса • Лица, които се грижат за деца с увреждания, които обикновено получават услуги в резидентна институция, трябва да бъдат обучени как да предоставят тези услуги у дома и да посрещат допълнителните нужди на децата си. • В случай, че повече деца се нуждаят от алтернативна грижа, трябва да бъдат идентифицирани и обучени допълнителни обгрижващи в общността • Проучване на възможности с обгрижващи за дистанционна комуникация и връзка относно теми като родителстване, укрепване на семейството и програми за подкрепа. • Трябва да се даде възможност и власт на обгрижващите : ➤ Да бъдат въввлечени в идентифициране на други лица, които биха помогнали с грижата, ако те самите се разболеят. ➤ Да идентифицират други членове на семейството или общността, които биха се грижили за децата им, ако те не могат. вкл. грижа за деца с увреждания със специални нужди при хранене и персонална грижа. • Да идентифицират други членове на семейството или общността, които биха помогнали при посрещане на базисни нужди (храна, вода, лекарства), ако се наложи изолация на семейството.	• Предоставяне на дистанционна подкрепа на обгрижващите относно теми като родителстване, укрепване на семейството и достъп до подкрепа. • Идентифициране на високорискови семейства/ обгрижващи, които ще имат нужда от посещение и работа с цел намаляване риска за персонала и семейството по време на посещението (среща отвън, измиване на ръце, спазване на дистанция и т.н.). • Решенията за алтернативна грижа в случай, че обгрижващият заболее, трябва да бъдат намерени още преди хоспитализацията или смъртта. • Трябва да са налични места за спешни настанявания в алтернативна грижа за деца, които имат нужда от временна грижа. Всички обгрижващи и доставчици на услуги трябва да са обучени относно практики при карантин и какво да правят, ако дете проявява симптоми. • Трябва да се даде възможност и власт на обгрижващите: ➤ Да се свържат с Отдела за закрила на детето при наличие на проблеми/ предизвикателства ➤ Да се свържат с координаторите в общността ➤ Да предоставят дистанционна подкрепа в общността си. ➤ Да предоставят психо-социална подкрепа на децата

- 2 a) [Parent/Caregiver Guide to Helping Families Cope With the Coronavirus Disease 2019 \(COVID-19\)](#)
 b) [Helping children cope with stress during the 2019-nCoV outbreak](#)
 c) [Resources for Supporting Children’s Emotional Well-being during the COVID-19 Pandemic](#)
 d) [Stress, Resilience, and the Role of Science: Responding to the Coronavirus Pandemic](#)

Мобилизиране на местни лидери, вкл. и религиозни водачи³	
Превенция	Реакция
• Обучение на местни лидери относно рисковете за децата от КОВИД-19 (и особено за деца с увреждания и за хронично болни деца), Относно КОВИД-19 (вкл. подходящи предпазни мерки, както и отхвърляне на дезинформация/ слухове). • Трябва да бъде дадена възможност и власт на местните лидери: ➤ Да определят най-добрите начини за предаване на съобщения в тяхната общност като спазват социална дистанция (радио/мегафон/онлайн). ➤ Да мобилизират хората в общността да станат приемни родители. ➤ Да бъдат източник за подкрепа чрез предаване на послания и насърчаване на хората в общността да следват мерките за безопасност за превенция на инфекцията. ➤ Да насърчават социално сближаване; да се борят срещу ксенофобски тенденции, които се появиха в някои общности срещу мигрантите, които биват обвинявани за предаване на КОВИД-19.	• Трябва да бъде дадена възможност и власт на местните лидери: ➤ Да се борят срещу стигмата и слуховете за КОВИД-19 и хората, преодолели болестта. ➤ Да се борят срещу стигмата и ксенофобията, насочени срещу мигрантите и бежанците. ➤ Да мобилизират безопасна подкрепа за най-уязвимите деца(вкл. за тези с увреждания и хронични заболявания) и семейства в общността. ➤ Да информират Отделите са закрила на детето за притеснения и рискове, касаещи деца. ➤ Да разбират значението на правилното насочване към наличните схеми за подкрепа.

3 a) [Global Multi-Religious Faith-in-Action Covid-19 Initiative](#)

b) [Considerations and recommendations for religious leaders and faith-based communities in the context of COVID-19](#)

c) [COVID-19: How to include marginalized and vulnerable people in risk communication and community engagement](#)

2. РАБОТА С ВСИЧКИ СЕКТОРИ И ПРАВИТЕЛСТВА (ВКЛ. ПОСЛЕДИЦИТЕ ЗА РЕФОРМАТА В СИСТЕМАТА ЗА ГРИЖА)

Защитата на правата на децата в алтернативна грижа или в риск от отделяне от семейството, в контекста на извънредна ситуация, изисква сътрудничество между редица сектори и министерства/отдели. Междуведомственото сътрудничество и координация са от съществено значение. Това включва, но може и да не се ограничава до, здравеопазване, образование, социална закрила, обществено благосъстояние, комуникации, законодателство, управление на извънредна ситуация. Деца извън семейна среда, вкл. тези в резидентни институции, са в риск от пренебрегване тъй като фокусът е върху предоставяне на адаптирани модели на обучение, здравна информация и други услуги на деца в семейства. Министерствата/отделите, отговорни в извънредната ситуация, би трябвало да са наясно с влиянието на рестрикциите и изолационните мерки върху деца извън семейна среда.

Ключовите дейности могат да включват:

- **Обществено благосъстояние/ социална закрила:** На местно ниво трябва да има оптимизирани координация и механизми за насочване, за да може семействата и децата в риск да бъдат идентифицирани и насочени към съответните органи за закрила на детето, обществено благосъстояние, социални услуги. Това може да включва комуникация, обучение и координация между редица отдели, вкл. ОЗД, социална закрила, здравни работници на първа линия и законодатели. Особено внимание трябва да се обърне, за да се гарантира, че работниците на предна линия, които могат да влязат в директен контакт с деца, са запознати и способни да идентифицират признаци на насилие спрямо деца, както и домашно насилие, тъй като такива могат да се засилят в извънредни ситуации.
- **Здравеопазване:** чрез застъпничество и в сътрудничество с отдели /министерства на здравеопазването и местни болници и клиники, да се гарантира, че здравните нужди (както съществуващи, така и такива в условия на КОВИД-19) на деца в алтернативна грижа не са negliжирани и бариерите за достъп до здравни грижи са идентифицирани и адекватно адресирани. Това може да наложи постигане на споразумения на министерско ниво за приоритетен достъп на деца в резидентни институции до съществуващи безплатни схеми за здравна грижа, както и включване на деца извън семейна среда в нови модели на здравни услуги (напр. медицински консултации по Интернет, бързо тестване в клиники).
- **Психично здраве:** В контекста на рисковете за пост-травматично разстройство, за децата в алтернативна грижа трябва да се осигурят от разстояние засилени интервенции за подкрепа на психичното здраве.
- **Образование:** чрез застъпничество и в сътрудничество с министерство на образованието и местните училища, да се гарантира, че алтернативните средства за обучение (дистанционно и /или онлайн) са достъпни и за децата в алтернативна грижа, вкл. за тези в резидентни институции, в условия на затваряне на училищата. Трябва да се вземе предвид и достъпа до достатъчно устройства, Интернет, образователни материали и подходящи обучителни ресурси за деца с увреждания.

- **Работни групи по места:** Те могат да бъдат създадени между училищата, агенциите за закрила на детето, съдебни органи за непълнолетни, социални, здравни услуги и други организации, включително семейни асоциации. Тази работна сила трябва да бъде правилно акредитирана и да има капацитета да докладва и да се намесва незабавно, когато е необходимо да се предостави помощ, периодично наблюдение на децата и съоръженията от компетентен персонал; и предупредителни системи, които се задействат, когато възникнат нарушения в защитата и закрилата на детската грижа.
- **Документация/информационен мениджмънт:** системи за документиране на деца разделени от семейната среда или възрастни, които имат нужда от придружаване в здравни заведения, центрове за карантина, или в преходни центрове/ алтернативни места за настаняване на хора, трябва да бъдат въведени и стандартизирани в сектори и агенции. Това е необходимо, за да се осигури бързо проследяване и събиране на семейството в случай, че раздяла е вече налице или е много вероятно да се случи, особено когато обгрижващите се нуждаят от лечение.
- **Дистанционна подкрепа:** Дава се възможност за създаването на дистанционни кръгове на обучение и подкрепа – включително психично здраве и психо-социална подкрепа – за доставчици на алтернативна грижа и социални работници, така че те да могат да останат свързани, да споделят опитности, да учат един от друг и да се подпомагат.
- **Наблюдение:** Местни, регионални и национални управления трябва да осигурят проследяване и регистрация на ситуации с деца, споделени, улеснени и защитени в рамката на международни, регионални и национални протоколи за защита на данни.

3. Работа с дарители

Дарители ще и трябва да играят критична роля в осигуряването на ясен отговор, който гарантира, че повишените рискове, с които се сблъсква всяко едно дете/ дори и най-отдалечените деца не се влошават и задълбочават от тази криза.

Научените уроци от отговора на SARS, MERS, Ебола и на ХИВ/СПИН пандемията трябва спешно да бъдат приложени, за да е сигурно, че децата няма да станат жертва на подобни грешки, които имат незабавни или дългосрочни последици. Сега могат да се вземат практични мерки, за да се предотврати това.

Организации, застъпващи се в рамките на дарителските общности трябва проактивно да споделят послания с дарители, за да изградят информираност за подходящи отговори за грижа и закрила в случаи на спешност/необходимост и опити за превенция чрез апел за дарение в контекста на COVID-19 отговор, който би бил неподходящ и вреден за засилването на грижите за децата и системите на грижа.

Ключовите послания към дарителите могат да включват:

- **Предотвратете** ненужното разделяне на деца от техните родители или обгрижващи, като се уверите, че семействата в риск са поети от хуманитарни организации, както и от такива за развитие. Убедете се, че местата за резидентна грижа (включително сиропиталища, детски домове и други) не са използвани като наложен метод за отговор на пандемията и са в съответствие с текущите усилия в реформата на грижите и Резолюцията на Общото Събрание на ООН за децата без родителска грижа (2019)⁵.
- **Защитете** децата от семейства в риск и резидентни институции чрез засилено, отдалечено и безопасно наблюдение, подходящи санитарни условия за хигиенни нужди и психологическа подкрепа. Гарантиране на непрекъснати инвестиции и приоритизиране на работната сила в социалните услуги и тяхното благополучие и закрила, включително и лични предпазни средства за тези, които общуват на персонално ниво, лишено от голяма социална дистанция.
- **Отстоявайте** съществуващите ангажименти на създадения **Офис за подпомагане на развитието** (ODA) за реформа на грижата и засилване на системите за закрила на детето (CPSS), за да се предотврати животозастрашаващата регресия. Уверете се, че всяко взето решение ще бъде препратено към ОДА за справяне с Covid-19 кризата систематично включва мерки за CPSS и включва сигурни социални мрежи за най-уязвимите семейства и общности. Гарантирайте, че държавите имат капацитета да наблюдават и защитават общественото здраве на всички, включително децата в институции
- **Променете** съществуващите финансови обвързаности и безвъзмездни средства, за да се гарантира, че правителствата и гражданското общество са снабдени с гъвкавост и средства за предотвратяване и спешно реагиране на увеличения брой случаи (защита на децата). Например, освобождаване на рестриктивни фондове и осигуряване на аванс, а не плащане след периода.
- **Споделете** това ръководство с всички екипи на място, за да се гарантира, че деца в алтернативни грижи и семейства в риск са интегрирани във всички програми, разработени в отговор на КОВИД-19, включително WASH и образователни програми.

[5 UN General Assembly Resolution on the Rights of the Child \(2019\)](#)

Частните дарители също трябва да бъдат подкрепени, за да се осигурят подходящи и безопасни отговори на кризата, които действат в най-добър интерес на детето.

- Частните дарители трябва да бъдат насърчени да поддържат парични средства за съществуващи програми, да позволяват по-голяма гъвкавост на финансирането, да се вземе предвид критичната адаптация в момент на спешна реакция, да бъдат наясно с вероятността от увеличаване на търсенето на услуги през период на извънредно положение.
- Те трябва да бъдат запознати с глобалните стандарти за налагане на мораториуми върху новите услуги за резидентна грижа по време на извънредно положение, за да се предотврати неправилното насочване на парични средства.
- Частните дарители трябва да бъдат насърчени да пренасочват парични средства към запазване на семействата, услуги базирани в семейството, да бъдат насърчени да увеличат мащаба на техните усилия по време на извънредното положение.
- В случай, че някои услуги като центрове за резидентна грижа или интернати са затворени през това време, частните дарители трябва да бъдат осведомени, че може да останат разходи за наблюдение и подкрепяне на деца в семейства, които изискват текущо финансиране. Могат да бъдат сключени нови или адаптирани споразумения за финансиране, които да позволят това.